Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 227 (9723). • 1989 йил 28 ноябрь • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН ССРни ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1990 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

1990 йил планини рўёбга чиқариш СССР халқ депутатлари съездининг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарорини бажаришда муҳим қадам бўлиши ҳамда халқ хўжалигидаги салбий тенденцияларнинг кучайиб боришини тўхтатиши керак.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссияларининг таклифларини ҳисобга олиб ишлаб чиққан Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг 1990 йилги Давлат плани тасдиқлансин.

2. 1990 йил учун қуйидаги энг муҳим мақсадлар ва асосий соҳалар белгилансин:

республиканинг иқтисодий аҳволини барқарорлаштиришга, пул муомаласини тартибга солишга ва молияни соғломлаштиришга қаратилган тадбирларни оғишмай амалга ошириш;

озиқ-овқат, халқ истеъмоли саноат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириб бориш ҳамда хизмат кўрсатиш соҳасини кенгайтириш асосида истеъмол бозоридаги ишларнинг аҳволини яхшилаш;

ижтимоий-маданий соҳанинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш ва биринчи навбатда уй-жой қурилишини анча кенгайтириш;

даромадлари нисбатан кам бўлган гражданларнинг, айниқса пенсионерлар ва ногиронларнинг ижтимоий ҳимояланганлигини кучайтириш;

ишлаб чиқариш самарадорлигини биринчи навбатда ҳамма ерда барча халқ хўжалик ресурсларини тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш ҳисобига ошириб бориш;

республикада экология вазиятини яхшилаш юзасидан таъсирчан чораларни амалга ошириш.

1990 йилда халқ хўжалигида Ўзбекистон ССРнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичларига эришиш таъминлансин, шу жумладан:

Ялпи ижтимоий маҳсулот, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	105,1
Ҳосил қилинган миллий даромад, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	105,9
Фойдаланиладиган миллий даромад структураси, процент ҳисобида:	
Жорий истеъмол ва ноишлаб чиқариш қурилиши учун ресурслар	89,4
Кенгайтирилган такрорий ишлаб чиқариш ва бошқа мақсадлар учун ресурслар	10,6
Ижтимоий меҳнат унумдорлиги, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	103,9
Саноатда ишлаб чиқариш воситаларини («А» группаси) ишлаб чиқариш, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	100,6
Саноатда истеъмол молларини («Б» группаси) ишлаб чиқариш, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	107,5
Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар, 1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида	104,3

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг техник даражасини ва сифатини ошириш ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг энг муҳим шартларидан бири эканлигини ҳисобга олиб, 1990 йилда машинасозлик, металлургия, химия комплекслари ишининг бош йўналиши халқ хўжалигининг барча тармоқлари ва соҳаларида фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга ҳал қилувчи даражада таъсир кўрсатадиган буюмлар, машиналар, ускуналар ва приборларнинг энг илғор турларини ишлаб чиқариш илдам ўсишини таъминлаш, шунингдек чиқарилаётган маҳсулотнинг янгиланишини жадаллаштиришдан иборат деб ҳисоблансин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига қуйидаги вазифалар топширилсин:

планни бажариш давомида молиявий ресурслар тақчиллиги камайишига, аҳоли пул даромадлари ва харажатларининг мутаносиблиги яхшиланишига эришиш;

чакана товар оборотини 17,1 миллиард сўмлик ҳажмда зарур товар ресурслари билан таъминлаш чораларини кўриш.

Шу мақсадларда 1990 йилда қуйидаги ҳажмларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилиши ва аҳолига пулли хизмат кўрсатилиши таъминлансин:

	миллион сўм	1989 йил планига нисбатан процент ҳисобида
Халқ истеъмоли моллари, чакана нархларда — жами	12145,5	108,5
шу жумладан:		
Озиқ-овқат маҳсулотлари	5092,2	105,6
Ноозиқ-овқат моллари	7053,3	110,6
Жами халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажмида ЎзССР Енгил саноат министрлигининг ишлаб чиқарадигани	3672,15	106,4
Аҳолига пулли хизматлар	2156	112,7

4. Агросаноат комплексини идора қилиш вазифалари республика ихтиёрига берилиши муносабати билан қишлоқ хўжалигини ҳамда қайта ишлаш саноатини янада ривожлантириш, мавжуд ишлаб чиқариш потенциалидан, ажратилаётган моддий-техника ресурсларидан ва ички резервлардан янада тўлароқ фойдаланиш юзасидан ташкилий-техникавий чораларни кўриш Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин. 1990 йилдан бошлабоқ ажратилган ерларда кўпроқ озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш учун колхозчилар ва совхоз ишчилари ҳамда гражданларга томорқа участкаларини кенгайтириш учун ер ажратиш масалаларини ҳал этиш тезлаштирилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети планни бажариш жараёнида колхозлар, совхозлар ва қайта ишловчи корхоналарнинг озиқ-овқат ресурслари ва хом ашёни кўпайтиришга, агросаноат ишлаб чиқариши моддий базасини мустаҳкамлашга, қишлоқни ижтимоий қайта қуришга қаратилган кундалик ишлаб чиқариш ва инвестиция фаолиятига кредит ажратишни яхшилаш имкониятларини излаб топсин.

5. Ҳозирги беш йиллик ижтимоий программасини рўёбга чиқариш ҳамда СССР халқ депутатлари съезди, СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети қарорларини бажариш учун 1990 йилда давлат бюджетидан марказлаштирилган тартибда халқнинг турмуш даражасини кўтариш тадбирларини амалга ошириш учун 932,1 миллион сўм ажратилсин, шу жумладан:

275,3 миллион сўм — қарилик пенсияларининг энг кам миқдорини ойига 70 сўмгача кўпайтиришга ва колхозчилар, ишчилар ҳамда хизматчиларнинг пенсия таъминотидаги тафовутларни бартараф этишга;

95 миллион сўм—ишчи ва мастерлар бўлиб ишлаётган пенсионерларга қарилик пенсияларини, шунингдек ишлаётган ногиронларга ногиронлик пенсияларини олаётган иш ҳақини (даромадини) ҳисобламаган ҳолда тўла ҳажмда тўлашга;

15,1 миллион сўм — ногиронлик пенсияларининг энг кам миқдорини (1 группа ногиронларига — ойига 85 сўмгача, II группа ногиронларига 70 сўмгача) оширишга;

3,8 миллион сўм — СССРни ҳимоя қилиш ёки бошқа хизмат вазифаларини бажариш чоғида яраланиш, контузия, мажруҳ бўлиш ёки касалланиш ёхуд фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик оқибатида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ҳамда СССР Ички ишлар министрлиги системаси оператив ходимларининг ўз боқувчисидан маҳрум бўлган ота-оналарига, хотинларига, оила аъзоларига бериладиган энг кам миқдордаги пенсия ҳажмини ойига 60 сўмгача оширишга;

3,6 миллион сўм — Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг ва Улуғ Ватан уруши йилларида фронт ортидаги фидокорона меҳнати ва бенуқсон ҳарбий хизмати учун СССР орден ва медаллари билан мукофотланган шахсларнинг шаҳар пассажир транспортининг барча турларидан (таксидан ташқари) ва қишлоқ жойларида умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортининг барча турларидан (таксидан ташқари) текин фойдаланишларини таъминлашга;

9,4 миллион сўм — Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналари ва хотинларига врачларнинг рецепти бўйича дори-дармонлар бепул берилишини таъминлашга;

2,7 миллион сўм — СССРни ҳимоя қилиш ёки ҳарбий хизматнинг бошқа вазифаларини бажариш чоғида яраланиш, контузия бўлиш ёки шикастланиш оқибатида ёхуд фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик оқибатида ногирон бўлиб қолган ҳарбий хизматчиларга берилаётган қарилик пенсияларига белгиланган қарилик пенсияларининг энг кўп миқдорини чекламаган ҳолда ҳар ойда 15 сўмдан устама тўлашга;

12,6 миллион сўм — болалигидан ногирон бўлганларга давлат томонидан ҳар ойда тўланадиган нафақалар миқдорини 1 группа, II группа ногиронларига ва 16 ёшгача бўлган ногирон болаларга — ойига 70 сўмгача оширишга;

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонуни

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1990 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

1990 йилда Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджетини ижро этиш СССР халқ депутатлари съездининг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарори амалга оширилишини, республиканинг молиявий аҳволи барқарорлашувини таъминлаши керак.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 11164623 минг сўм ва харажатлар бўйича 11499623 минг сўм миқдорида тасдиқлансин. План ва бюджетда кўзда тутилган барча тадбирларни пул билан тўла таъминлаш учун етишмаётган маблағларни қоплаш мақсадида қўшимча молиявий ресурсларни сафарбар этиш ҳамда 1990 йилда давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, ташкилотлари ҳамда кредит муассасалари ўртасида тарқатиладиган 335 миллион сўмлик республика заёмини чиқариш кўзда тутилсин.

Бюджет харажатларини пул билан таъминлаш амалда олинган даромадлар доирасида бажарилиши белгилаб қўйилсин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги республика бюджети Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ўтказиладиган 3398485 минг сўмни ҳисобга олиб, даромадлар бўйича 10179237 минг сўм ва харажатлар бўйича 10335087 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Молия министрлигига СССР Олий Совети халқнинг турмуш даражасини ошириш юзасидан қабул қилган қўшимча тадбирларни СССРнинг 1990 йилги Давлат бюджети даромадлари ва харажатларининг бошқа моддалари ҳисобига ҳамда нарх-наво билан боғлиқ бўлган ва айни вақтда кундалик эҳтиёж молларининг чакана нархларини оширишни истисно этадиган зарур тадбирларни амалга ошириш ҳисобига пул билан таъминлаш манбаларини аниқлаш топширилсин.

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги Давлат бюджетига Қорақалпоғистон АССР давлат бюджети, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари даромадлар бўйича жами 4383871 минг сўм ва харажатлар бўйича жами 4563021 минг сўм миқдорида киритилсин, шу жумладан:

	даромадлар (минг сўм)	харажатлар (минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	376901	386201
Андижон области	355318	370418
Бухоро области	329821	343721
Наманган области	296288	309288
Самарқанд области	438721	458121
Сирдарё области	308681	318481
Сурхондарё области	263869	273769
Тошкент области	501567	523767
Фарғона области	413181	430781
Хоразм области	237313	247513
Қашқадарё области	313452	326652
Тошкент шаҳри	548759	574309

Ўзбекистон ССР Молия министрлигига Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги Давлат бюджетини тасдиқлаш пайтида қабул қилган тузатишлар ва ушбу Қонуннинг 3-моддасига мувофиқ даромадларни кўпайтириш тадбирлари туфайли Қорақалпоғистон АССР давлат бюджети, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари ҳажмларида юз берадиган ўзгаришларни Ўзбекистон ССРнинг республика бюджети билан мазкур бюджетлар ўртасида тўғридан-тўғри ҳисоб-китоб қилиш воситасида тартибга солиш топширилсин.

5-модда. Ўзбекистон ССР 1990 йилги республика бюджетининг қуйидаги даромадлари белгилансин:

	(минг сўм)
Давлат корхоналари ва ташкилотларининг фойдадан (даромаддан) тўловлари	841210
Оборот солиғи	3997373
Ташқи иқтисодий фаолиятдан келадиган даромадлар	50696
Давлат социал страхованиеси маблағлари	1083200
Кооператив ва жамоат ташкилотларидан даромад солиғи	78655
Аҳолидан олинадиган давлат солиқлари	665600
Аҳолининг социал таъминланганлик даражасини бараварлаштириш, шунингдек амалдаги нархлар системаси шароитида регионлар ўртасида даромадлар нотекис тақсимланганлиги муносабати билан даромадларни компенсациялаш учун субвенция	3122166
Бошқа солиқлар, йиғимлар, солиқ бўлмаган тушумлар ва бошқа жалб қилинадиган маблағлар	340337

6-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги республика бюджетида амал қилиб турган муассасалар ва ташкилотлар тармоғини ишлатиш ва сақлаб туриш, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларини сақлаб туриш бўйича жорий харажатларни пул билан таъминлаш учун, шунингдек оддий ишлаб чиқариш билан ва аҳолининг социал ривожланишида вужудга келган даражани сақлаб туриш билан боғлиқ бўлган ҳамда молиявий ресурслар билан биринчи навбатда таъминланадиган бошқа харажатлар учун маблағлар 5055702 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

Халқ хўжалигини пул билан таъминлашга	2754547
Социал-маданий тадбирлар бўйича харажатларни пул билан таъминлашга	2079082
Шулардан:	
Халқ таълимига, кадрларга касб-кор ўргатишга, маданият, санъат ва оммавий ахборот воситаларига	772196
Соғлиқни сақлаш ва физкультурага	136170
Социал таъминот ва социал страхованиега	1170716
Ташқи иқтисодий фаолият билан боғлиқ бўлган харажатларга	50646
Давлат ҳокимияти ва бошқарув органларини сақлаб туришга	39680
Ўзга тадбирлар ва бошқа барча харажатлар	131747

7-модда. Ўзбекистон ССРнинг республика бюджетида кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш мақсадларига қилинадиган харажатлар, халқ хўжалигини структура жиҳатидан қайта қуришни таъминлайдиган капитал маблағларни пул билан таъминлаш, социал инфраструктурани кенгайтириш ва такомиллаштириш, фан-техника потенциалини ошириб бориш, халқнинг фаровонлигини ошириш соҳасидаги марказлаштирилган тадбирларни ҳамда жамият иқтисодий ва социал тараққиётининг янги даражасини таъминлайдиган бошқа тадбирларни пул билан таъминлашга алоқадор харажатлар жами 1880900 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

Марказлаштирилган капитал маблағларни ва бошқа инвестиция харажатларини пул билан таъминлашга	1594354
Фанни пул билан таъминлашга	73068
Социал соҳани ривожлантиришни пул билан таъминлашга	213478

8-модда. Ўзбекистон ССРнинг республика бюджетидан Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига, Сирдарё ва Сурхондарё областларига аҳолининг социал таъминланганлик даражасини бараварлаштириш, шунингдек амалдаги нархлар системаси шароитида регионлар ўртасида даромадлар нотекис тақсимланганлиги муносабати билан даромадларни қоплаш учун жами 268428 минг сўм миқдорида субвенция ажратилсин, шу жумладан:

Қорақалпоғистон АССРга	159967
Сирдарё областига	75220
Сурхондарё областига	33241

Субвенциядан аниқ мақсадларда қатъий суратда фойдаланиш белгилаб қўйилсин.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Истеъмол бозорини барқарорлаштириш ва нархлар устидан давлат назоратини кучайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида

СССР Олий Совети аҳолининг пул даромадларининг асоссиз тарзда, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга нисбатан анча илдам ўсиб бораётгани ва бу товарларни савдога етказиб бериш плани бажарилмаётганлиги истеъмол бозоридаги вазиятни чигаллаштирганлигини таъкидлайди. Кундалик эҳтиёж товарларининг кўп турлари тобора тақчил бўлиб бормоқда, нарх асоссиз равишда ўсмоқда, товарларнинг арзон турлари йўқ бўлиб кетмоқда. Аҳолининг товарларнинг айрим турларига бўлган талаблари сунъий равишда ошиб кетди: бу ижтимоий кескинликни вужудга келтирмоқда, аҳолининг яхши таъминланмаган гуруҳлари аҳволини оғирлаштирмоқда.

СССР Олий Совети истеъмол бозорини барқарорлаштириш, нарх устидан давлат назоратини кучайтириш, кундалик эҳтиёж товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида **қарор қилади:**

1. 1989 йил IV кварталида ва 1990 йилда:

«Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги» СССР Қонунининг 17-моддаси 10-бандидаги давлат савдосида сотиладиган асосий озиқ-овқат маҳсулоти (картошка, хўраки узум, мева-сабзавот маҳсулотлари, шунингдек уларни қайта ишлаш маҳсулотлари, жумладан консервалардан ташқари), шунингдек ижтимоий аҳамиятга молик ноозиқ-овқат товарларининг айрим группалари, биринчи навбатда болалар ва қарияларга мўлжалланган товарларга шартнома нархлари белгилаш қисмининг амал қилиши тўхтатиб қўйилсин.

СССР Министрлар Совети ВЦСПС билан келишган ҳолда 10 кун муддатда ана шундай товарлар рўйхатини тасдиқласин;

шу қонуннинг халқ истеъмоли товарлари ва хом ашёни планда белгилаб қўйилган нормадан ортиқ ишлаб чиқариш учун уларни экспорт қилиш юзасидан хўжалик шартномалари ва битимлар тузишга таалуқли 19-моддасининг амал қилиши тўхтатиб қўйилсин.

Ташқи иқтисодий алоқаларнинг барча қатнашчилари амалга ошираётган халқ истеъмол товарлари ва уларни ишлаб чиқариш учун хом ашёнинг асосий турлари экспортини лицензиялашни жорий этиш мақсадга мувофиқ, деб топилсин. СССР Министрлар Совети ўн кун муддатда ана шу операцияларни ўтказиш учун лицензиялар бериш тартибини белгиласин.

2. Иттифоқдош республикалар Олий Советларига қуйидагилар тавсия этилсин:

халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш учун давлат буюртмаларини қабул қилиш ва бу буюртмаларни бажаришда корхоналар меҳнат коллективларининг масъулияти оширилсин. Ана шундай товарларни ишлаб чиқариш ва бозорга етказиб бериш планлари қандай бажарилаётганлиги мунтазам равишда кўриб борилсин;

маҳаллий шарт-шароитларни ҳисобга олиб, ижтимоий арзон нархларда сотиладиган енгил саноат товарлари рўйхатини кенгайтириш ва аниқлаш тадбирлари кўрилсин;

республика халқ контроли комитетлари, касаба союзлари Советлари ва истеъмолчилар жамиятлари товарларнинг нархлари ва хизмат тарифлари оширилишининг, аҳоли ўртасида харидоргир бўлган арзон товарларнинг ғойиб бўлиб қолишининг олдини олиш тадбирларини амалга оширишга фаол жалб этилсин, нарх-наво устидан давлат назорат системасини вужудга келтириш ниҳоясига етказилсин;

мева-сабзавот маҳсулотларининг энг муҳим турларига ва картошкага мавсумга қараб табақалаштирилган чакана нархларнинг чегараларини белгилаб қўйиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилсин, бу нархларни қўллашнинг тўғрилиги устидан назорат кучайтирилсин, ана шу нархлар билан шартномадаги харид нархлари ўртасидаги тафовутни қоплаш учун, зарур бўлиб қолганида, маҳаллий бюджет ҳисобидан дотациядан фойдаланилсин.

3. СССР Министрлар Совети ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари 1990 йилги иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш Давлат планларида давлат буюртмасининг составини анча кенгайтирсинлар, ана шу давлат буюртмасида енгил саноатнинг энг муҳим товарларини асл ҳолида (газлама, кийим-кечак, пойабзал, трикотаж буюмлари ва пайпоқлар) ишлаб чиқариш ва етказиб беришни назарда тутсинлар, маданий-маиший ва хўжалик товарларининг планда кўзда тутилган турлари кўпайтирилсин, шунингдек давлат буюртмасига хом ашё, комплектловчи буюмларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш ва уларни тайёрлашга керакли бўлган материаллар киритилсин.

4. СССР Министрлар Совети қуйидаги қўшимча тадбирларни амалга ошираётганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Нархлар устидан давлат назоратини кучайтириш юзасидан:

давлат чакана нархлар даражаси ўзгаришсиз сақлаб турилган оммавий эҳтиёж товарлари рўйхати белгиланди, булар — гўшт ва гўшт маҳсулотлари, балиқ, балиқ маҳсулотлари ва балиқ консерваларнинг асосий турлари, сарёғ, мол ёғи, ўсимлик ёғи, маргарин ва маргарин маҳсулотлари, сут ва сут маҳсулотлари, сельдь, пишлоқ, тухум, қанд-шакар, чой, туз, ун, нон ва нон маҳсулотлари, ёрма, ловия-нўхат, макарон маҳсулотлари, болалар таомлари ва парҳез таомлар, болалар ва қарияларнинг ижтимоий арзон нархларда сотиладиган кийими ва пойабзали, мактаб ўқувчилари учун ёзув қуроллари;

аҳоли ўртасида харидоргир бўлган арзон товарларни ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйишнинг олдини олиш, янги товарларнинг сифати, техника-иқтисодий кўрсаткичлари ва истеъмол хоссалари озгинагина ўзгариши билан чакана нархларнинг оширилишига йўл қўймаслик юзасидан конкрет иш олиб борилмоқда;

1990 йилнинг 1 январидан бошлаб шартномавий нархларни қўйиш имконияти бўлган янги ноозиқ-овқат товарларнинг шартномавий нархлари, қоида тариқасида давлат чакана нархларига 30 процентдан ортиқроқ устама нарх билан тасдиқланиши мумкин эмас, деб белгилаб қўйилди;

Истеъмол бозорини барқарорлаштириш юзасидан:

иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт планлари лойиҳаларида болалар ва қариялар учун товарлар, шу жумладан ижтимоий арзон товарлар, бунинг учун зарур бўлган газлама, фурнитура ва бошқа материаллар ишлаб чиқаришни давлат буюртмасида назарда тутадилар, шунингдек бу товарларни аҳолининг тегишли гуруҳларига сотишга кафолат берадиган тартибни белгилайдилар;

СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1989 йилнинг 4-кварталида ҳамда 1990 йилда аҳолини синтетик ювиш воситалари, тиш пастаси, мактаб ўқувчиларининг формаси, дафтарлар, хотин-қизларнинг пайпоғи, «Молния» илмаси, галваник элементлар, соқол-мўйлов олиш учун тиғлар, электр дазмол, тикув машиналари учун нина, тамаки маҳсулотлари, кир совун ва атир совун билан таъминлашдаги қийинчиликни бартараф этиш ҳамда кўпчиликка керак бўладиган дори-дармонларни етказиб беришни яхшилаш учун зарур тадбирларни кўрадилар;

СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига нормадан ташқари запасларни, ортиқча хом ашёни, материаллар, ускуналар, ярим фабрикатларни ҳамда ишлаб чиқариш чиқиндиларини камайтириш эвазига 1990 йилда халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқараётган корхоналарга, шунингдек кооперативларга ва якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган шахсларга маҳсулот сотиш юзасидан қўшимча топшириқлар белгиланади;

СССР Мудофаа министрлиги 1990 йилда СССР Госснабига аҳолига ва кооперативларга чакана савдо орқали сотиш учун қўшимча тарзда материаллар ва ускуналар, шунингдек анжомлар ва хўжалик буюмлари беради;

СССР Давлат статистика комитети СССР Давлат нархлар комитети билан биргаликда 1990 йилнинг 1-кварталида нархлар ва пулнинг қадрсизланиши индексларини ҳисоблаш системасини ишлаб чиқади, СССР Давлат меҳнат ва ижтимоий масалалар комитети эса ВЦСПС билан биргаликда даромадлари аниқ қайд этилган аҳолига, аввало аҳолининг кам таъминланган группаларига нархнинг ортиши ва пулнинг қадрсизланиши эвазини қоплаш тўловларини жорий этиш учун таклифлар тайёрлайди;

халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари давлат уй-жой фондидан аҳолига уй-жой сотишни кенгайтириш чораларини кўрмоқдалар.

СССР Олий Советининг Раиси

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1989 йил 20 ноябрь.

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН ССРни ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1990 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

3,4 миллион сўм — бошқа мамлакатларнинг территориясида жанговар ҳаракатларда иштирок этган байналмилалчи жангчилар шаҳар пассажир транспортининг барча турларида (таксидан ташқари) ва қишлоқ жойларидаги умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортида (таксидан ташқари) текин юришини ҳамда уларга врачларнинг рецепти бўйича дори-дармонлар текин берилишини таъминлашга;

90,8 миллион сўм — соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот ходимларининг иш ҳақини босқичма-босқич оширишга;

1,7 миллион сўм —ўқув комбинатларига мудирлик қилганлиги учун ўқитувчиларга қўшимча ҳақ тўлашга;

10,3 миллион сўм — олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчилар составининг иш ҳақини оширишга ва пенсия таъминотини яхшилашга;

110 миллион сўм — бола 1,5 ёшга етгунга қадар уни парваришлаш учун қисман ҳақ тўланадиган отпускалар муддатини ошириб, бола 3 ёшга тўлгунча ҳақ тўланмайдиган қўшимча отпуска олиш ҳуқуқини беришга;

117,8 миллион сўм — нафақалар тўланадиган болалар ёши 12 ёшгача кўтарилиши муносабати билан моддий жиҳатдан кам таъминланган оилаларга нафақалар тўлашга;

1,1 миллион сўм — мактабгача тарбия болалар муассасаларида овқатланишга қилинадиган харажатлар нормасини оширишга, 7 миллион сўм — жисмоний ёки ақлий ожиз болаларга мўлжалланган мактаб-интернатларга ҳамда умумий типдаги мактаб-интернатларда овқатланишга қилинадиган харажатлар нормасини кўпайтиришга;

5,2 миллион сўм — мактаб-интернатлар ва болалар уйлари учун кийим-кечак, пойабзал, юмшоқ анжомлар сотиб олишга қилинадиган харажатлар нормасини оширишга;

41,5 миллион сўм —туғуруқхоналарда ҳамда туғуруқхона бўлимларида, болалар шифохоналарида, эндокринология бўлимларида, болалар санаторийларида, кундузги стационарларда овқатланишга қилинадиган харажатлар нормасини оширишга; туғуруқхоналар ва туғуруқхона бўлимларида янги туғилган ҳар бир гўдак учун дори-дармонлар, озиқ-овқат ва юмшоқ анжомларга қилинадиган харажатларнинг тахминий нормаларини жорий этишга; сурункали кечадиган, тузалмайдиган касалликлар билан оғриган беморларнинг амбулаторияда текин даволанишини таъминлашга;

85,8 миллион сўм — даволаш муассасаларида овқатланишга ва дори-дармонларга қилинадиган харажатлар нормасини оширишга;

40 миллион сўм — кундузги пайтда қишлоқ жойларидаги аҳолига бериладиган электроэнергия нархини бир киловатт-соат учун 1 тийингача арзонлаштиришга.

Бундан ташқари 1990 йилда республика бюджети ва маҳаллий бюджетлардан ҳамда халқ таълими ва соғлиқни сақлаш муассасалари учун ажратилган умумий маблағлардан Ўзбекистон ССР халқ таълими, маданият ва соғлиқни сақлаш тармоқларида ижтимоий аҳволни янада яхшилаш программасида кўзда тутилган тадбирларни амалга ошириш учун 143,45 миллион сўм ажратилади. Шу жумладан:

64,61 миллион сўм—умумий таълим мактаблари 1-5 синфларининг ўқувчилари учун бепул нонушта ташкил этишга;

36,62 миллион сўм кам таъминланган оилалардаги камқонликка учраган ҳомиладор аёлларга текин овқатланиш ва «витаминлар» группасига кирувчи дори-дармонларни текинга беришни ташкил этиш учун;

9,43 миллион сўм—олий ўқув юртларининг студентлари ва ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчилари хусусий квартираларда яшаши билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун;

1,4 миллион сўм — ёлғиз гражданларнинг нафақаларини ойига 30 сўмдан 50 сўмгача ошириш учун;

6 миллион сўм — тўла иш стажига эга бўлмаган ишчилар ва хизматчиларнинг қарилик пенсиялари миқдорини ойига 44 сўм 34 тийиндан 60 сўмгача ошириш учун;

2,7 миллион сўм — маданий-маърифий муассасаларнинг кам ҳақ оладиган тоифалари иш ҳақига қўшимча тўлаш учун ажратилади.

Халқ таълими, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот идораларига умумий бюджет ажратмаларидан 3,99 миллион сўмни ўқитувчилар, уйга бориб ижтимоий ёрдам берадиган ходимларнинг шаҳар ва қишлоқ транспортининг барча турларида (таксидан ташқари) текин юришларини таъминлаш учун ҳамда 1,5 миллион сўмни шаҳарларда хусусий квартираларда яшовчи ўқитувчилар, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот ходимларининг коммунал хизмат ҳақини тўлашда (квартира, электр энергия, ёқилғи ҳақи) имтиёз бериш учун сарфлашига рухсат этилди.

Колхозларга қишлоқ участка касалхоналари, мактабгача тарбия болалар муассасалари учун чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари ажратишларига рухсат этилсин ва улар ана шундай маҳсулотларни харид қилиш планларининг бажарилишига қўшиб ҳисоблансин.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети 1990 йилда уй-жойга жуда муҳтож бўлган ўқитувчиларга, врачларга, ўрта медицина ходимларига ўз буюртмаси бўйича марказлаштирилган капитал маблағ ҳисобидан қурилаётган уй-жойлар ҳажми доирасида уй-жой ажратишни кўриб чиқсинлар.

6. Ижтимоий-маданий соҳа моддий базасини янада мустаҳкамлаш учун 1990 йилда пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига республика қарамоғидаги хўжалик бўйича қуйидагиларнинг фойдаланишга топширилиши таъминлансин:

умумий майдони 9890 минг квадрат метр бўлган уй-жойлар;

63,280 ўринли мактабгача болалар муассасалари;

230,4 минг ўринли умумий таълим мактаблари;

950 ўринли болалар уйлари, кўпгина мактаб-интернатлари;

19,4 минг ўринли клублар ва маданият уйлари, район маданият уйларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда;

4,7 минг ўринли касалхоналар;

бир сменада 16370 беморга хизмат кўрсатадиган амбулатория-поликлиника муассасалари;

300 ўринли қариялар ва ногиронлар учун интернат-уйлар.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари 1990-1991 йилларда корхоналар, ташкилотлар, муассасалар маблағлари ҳисобига (агросаноат комплекси, СССР Мудофаа министрлиги, СССР Ички ишлар министрлиги, СССР Давлат хавфсизлиги комитети ва темир йўл қўшинлари, ногиронлар жамиятларининг уй-жойларидан ташқари) СССР Министрлар Советининг 1989 йил 7 сентябрдаги 734-сонли қарори 1-бандида кўзда тутилган миқдорга қўшимча равишда СССР Қуролли Кучлари қисқартирилганлиги муносабати билан запасга бўшатилган ёки истеъфога чиқарилган кишиларни уй-жой билан таъминлаш учун ишга тушириладиган уй-жойлар қайси идорага қарашли эканлигидан қатъи назар, улар умумий майдонининг 5 фоизигача ажратсинлар.

7. Республика қармоғидаги хўжалик бўйича 1990 йилги капитал маблағларнинг баланси маъқуллансин. Бу баланс маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан капитал маблағларнинг умумий ҳажми 6089,4 миллион сўм миқдорда, шу жумладан ишлаб чиқариш соҳасида 2746,1 миллион сўм ва ноишлаб чиқариш соҳасида 3343,3 миллион сўм миқдорида бўлишини кўзда тутади.

Республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича марказлаштирилган давлат капитал маблағларининг лимити ишлаб чиқариш соҳасига 1362,5 миллион сўмлик ва ноишлаб чиқариш соҳасига 1403,64 миллион сўмлик ҳажмида тасдиқлансин.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область Советларининг ижроия комитетларига саноат корхоналари ҳамда қурилиш ташкилотларига ишлаб чиқариш қурилишига ажратилган давлат марказлаштирилган капитал маблағларининг ва улар билан боғлиқ моддий ресурслар ва пудрат ишлари лимитларининг 10 фоизидан агросаноат комплексини ривожлантириш учун фойдаланиш таклиф этилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети капитал қурилишга ажратилаётган марказлаштирилган маблағлардан оқилона фойдаланишни, улар республика халқ хўжалиги ва аҳолисининг яхши ҳаёт кечириши учун зарур бўлган қурилиш ва объектларгагина сарфланишини таъминласинлар. Аввало давлат буюртмаси объектларида ишлаб чиқариш қувватларини жадал ишга тушириш мақсадида қурилиш кўламини қисқартириш, капитал маблағни, моддий-техникавий ва молиявий ресурслар ҳамда қурилиш ташкилотларининг қувватларини 1990 йилда фойдаланишга топширилиши керак бўлган объектларнинг қурилишини ниҳоясига етказишга жамлаш чораларини кўрсинлар.

8. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети 1990 йилда республиканинг атроф-муҳити юқори даражада ифлосланган регионлари ва шаҳарларида экология аҳволини яхшилаш юзасидан шошилинч чоралар амалга оширилишини таъминласинлар.

9. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқаларни қайта қуриш, валюта маблағлари самарали сарфланишини таъминлаш юзасидан чоралар кўрсин. 1990 йилги планни бажариш жараёнида биринчи навбатда ташқи бозорда талаб катта бўлган маҳсулотни экспорт учун ишлаб чиқариш структурасини ривожлантириш ва такомиллаштириш масалаларига жиддий эътибор берсин.

10. 1990 йилда совет ва хўжалик органлари, илмий муассасалар ишининг муҳим йўналиши республикани ўзини ўзи бошқариш ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш принципига ўтишга тайёрлаш юзасидан амалий тадбирларни ишлаб чиқишдан иборат деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бу иш жараёнида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг реал ресурсларини ҳамда амал қилиш имкониятларини, структурани тубдан такомиллаштириш ва унинг илмий-техникавий ҳамда ташкилий даражасини ошириш имкониятларини ҳар томонлама қараб чиқсин. Мамлакатда амалга оширилаётган сиёсий система ислоҳотини, ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштиришни ҳисобга олган ҳолда республиканинг иқтисодий суверенитетини кенгайтиришнинг асосий йўлларини белгиласин, халқ хўжалигини бошқариш шакл ва усулларини, шунингдек молиявий маблағларнинг миқдори ва манбаларини, солиқ солиш системаси тўғрисидаги таклифларни илмий асосласин, Ўзбекистон ССРнинг муваффақиятли ва самарали ривожланишини таъминлаш учун нормал бошланғич шароитлар яратиш мақсадида Иттифоқ бюджети билан ўзаро муносабат масалаларини конкретлаштирсин, бунда халқнинг турмуш даражасини анча ошириш соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни яқин йиллар ичида ҳал қилишни назарда тутсин. Комплекс территориал планлаштиришни такомиллаштириш ва унинг таъсирчанлигини ошириш, ўзига қарашли территорияларнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш даражасини бараварлаштириш, улар ана шу асосда озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик зарур моллар билан ўзларини ўзлари таъминлашига эришиш, мана шу муҳим ишда уларнинг тайёрга айёрлик кайфиятларини енгиш юзасидан зарур чора-тадбирларни амалга оширсин.

11. Ўзбекистон ССР Олий Совети шартнома, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришнинг барча участкалари ва бошқарувнинг барча даражаларида исрофгарчилик ва хўжасизликка қарши қатъий курашиш зарурлигига эътиборни қаратади ва халқ депутатлари маҳаллий Советлари, бошқарув ҳамда хўжаликка раҳбарлик органлари зиммасига ана шу мақсадларда зарур ташкилий ишларни ҳамма жойда кенг қулоч ёздириш вазифасини юклайди.

12. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ушбу қарор билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР ни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг Давлат плани ҳамда СССР Олий Советининг «СССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг Давлат плани тўғрисида»ги қарорига асосланиб, энг муҳим саноат маҳсулотини, қурилиш материалларини етказиб бериш, халқ истеъмоли моллари етказиб бериш, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш, энг муҳим ишлаб чиқариш қувватларини, ижтимоий-маданий соҳа объектларини, табиатни қўриқлаш объектларини фойдаланишга топшириш ҳақидаги Иттифоқ ва республика давлат буюртмаларини ва тармоқлар, Қорақалпоғистон АССР, областлар ва Тошкент шаҳри бўйича тегишли лимитларни қўшган ҳолда иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш кўрсаткичларини тасдиқласин ва уларни Ўзбекистон ССР министрликлари, идоралари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига икки ҳафта муддат ичида етказсин.

13. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари СССР халқ депутатлари съездининг ва СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалаларига доир йўл-йўриқларини амалга оширсинлар.

Шу мақсадларда:

а) Ўзбекистон ССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш Давлат плани кўрсаткичларининг бажарилишини таъминлашга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилсин. Иқтисодиётнинг ижтимоий йўналишини ва ижтимоий ишлаб чиқариш структурасидаги илғор ўзгаришларни кучайтириш асосида бутун ташкилотчилик фаолияти яхши ҳаёт кечиришни таъминлаш ва аҳоли турмуш даражасини ошириш соҳасидаги долзарб муаммоларни жадал ҳал этишга, иқтисодий ва ижтимоий соҳалардаги салбий ҳодисаларни бартараф этишга қаратилсин;

б) меҳнат коллективларининг ишлаб чиқариш ва ижтимоий жиҳатдан ривожланишини, корхоналар хўжалик фаолиятининг пировард натижаларига бевосита боғлиқ ҳолда ходимларнинг иш ҳақи ошишини ва уй-жой-маиший шароитлари яхшиланишини таъминлайдиган зарур шароитлар яратилсин;

в) корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларда иқтисодий иш савиясини ошириш, халқ хўжалиги эҳтиёжлари қондирилиши, бюджет, банклар, буюртмачилар олдидаги мажбуриятлар бажарилиши учун уларнинг жавобгарлигини ошириш чоралари кўрилсин, айни пайтда Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонунига мувофиқ корхоналарга берилган ҳуқуқларга қатъий риоя этилиши таъминлансин;

г) тузилган шартномаларга асосан корхоналар ва ташкилотларнинг маҳсулот етказиб бериш, ишларни амалга ошириш ва хизматлар кўрсатиш мажбуриятларини тўла ва ўз вақтида бажаришларига эриша бориб, халқ хўжалиги барча тармоқлари ва бўғинларининг нормал ва аниқ ишлашини таъминлансин;

д) ишлаб чиқариш қурилишида ижтимоий соҳани ривожлантиришга йўналтирилаётган маблағлардан самарали фойдаланиш таъминлансин, бу маблағларни пала-партиш ва исрофгарчилик билан сарфлашга йўл қўйилмасин.

14. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идораларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари Ўзбекистон ССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш Давлат плани лойиҳасини муҳокама қилиш чоғида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари билдирган конкрет таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиш ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

15. Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиялари Ўзбекистон ССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш Давлат плани топшириқларининг қандай бажарилаётгани устидан назорат ўрнатсинлар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри. 1989 йил 25 ноябрь.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарори

Ўзбекистон ССР 1988 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССРнинг 1988 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 10949344 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 10451725 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 497619 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

2. Республиканинг 1988 йилги бюджети даромадлар бўйича 5136308 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 4873586 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 262722 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон ССР 1988 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботга Қорақалпоғистон АССР давлат бюджети, областлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетлари даромадлар бўйича 5813036 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 5578139 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 234897 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисоботлар киритилсин, шу жумладан:

минг сўм

	даромадлар	харажатлар	даромадларнинг харажатлардан ортиқлиги
Қорақалпоғистон АССР	540649	518117	22532
Андижон области	464053	451317	12736
Бухоро области	310399	294574	15825
Наманган области	405775	389968	15807
Самарқанд области	641531	612727	28804
Сирдарё области	369256	358098	11158
Сурхондарё области	333130	326849	6281
Тошкент области	584747	554527	30220
Фарғона области	609440	584997	24443
Хоразм области	333701	323446	10255
Қашқадарё области	406125	383372	22753
Тошкент шаҳри	814230	780147	34083

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1989 йил 25 ноябрь.

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

23 ноябрь куни Е. М. Примаков раислигида СССР Олий Советининг гражданларнинг айрим категориялари фойдаланаётган имтиёзлар масалалари билан шуғулланувчи комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

СССР Давлат меҳнат ва социал масалалар комитетининг раиси В. И. Шчербаковнинг ахбороти тингланди.

СССР Министрлар Совети комиссиясининг бундан аввалги тавсиялари асосида бир қанча қарорлар қабул қилинганлиги мамнуният билан айтиб ўтилди. Чунончи, ҳукуматнинг 31 августдаги фармойиши асосида СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳузуридаги IV Бош бошқарма ихтиёридаги болалар даволаш-санаторий муассасалари умумий фойдаланиш учун топширилди. Жумладан Қримдаги «Бригантина» болалар санаторийси В. И. Ленин номли Совет болалар фондига, «Ильинское» болалар санаторийси (Москва областининг Раменское райони), Москва областининг Одинцово районидаги болалар санаторийси, «Дубовая рошча» санаторийсининг болалар бўлими (Ставрополь ўлкаси, Железноводск шаҳри) СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига топширилди. Мазкур муассасаларда уларни топшириш чоғида амал қилган моддий таъминот, ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш системаси ҳамда озиқ-овқат ва дори-дармонларга харажатларнинг ҳисоб нормалари сақлаб қолинганлиги алоҳида таъкидланди.

СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига шундай тадбирларни қабул қилишни тавсия этди.

Комиссиянинг СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳузуридаги IV Бош бошқармани тугатиш тўғрисидаги тавсияси ҳам ижро учун қабул қилинди. СССР Министрлар Советининг 12 октябрдаги фармойиши билан медицина ва санаторий муассасаларининг бир қисми кейинчалик улардан болалар, ногиронлар, уруш ва меҳнат ветеранлари учун даволаш ва тиклаш марказлари сифатида фойдаланиш учун СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ихтиёрига топширилади.

IV Бош бошқармани тугатишга оид барча ташкилий тадбирларни ниҳоясига етказиш учун махсус комиссия тузилди. Комиссия 1990 йилнинг 1 январидан кечикмай бу ишни тугаллаши лозим.

СССР Олий Советининг имтиёзлар билан шуғулланувчи комиссияси хизмат автотранспортидан фойдаланишда тартибни йўлга қўйишга доир ишларни кўриб чиқа бошлади. Мазкур масала юзасидан комиссия аъзолари СССР халқ депутатлари В. Л. Гинзбург ва А. И. Демидов сўзга чиқдилар. Ушбу масалани муҳокама қилишни давом эттиришга қарор берилди.

Мажлисда СССР Министрлар Советининг ишлар мудири М. С. Шкабардня иштирок этди.

Комиссия ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонуни

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1990 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

9-модда. 1990 йил учун Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмаларнинг қуйидаги нормативлари белгилансин:

а) оборот солиғидан (давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти ҳажмига нисбатан қатъий белгилаб қўйилган миқдордаги оборот солиғидан ажратмалардан ташқари): Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Андижон областига — 83,0, Бухоро областига — 62,2, Наманган областига — 67,3, Самарқанд областига — 52,3, Сирдарё областига — 100, Сурхондарё областига — 100, Тошкент областига—92,7, Фарғона областига —46,0, Хоразм областига — 65,3, Қашқадарё областига — 96,9 процент ва Тошкент шаҳрига —5,4.

б) ишчи ва хизматчилардан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Сурхондарё ва Хоразм областларига — 50 процент, Қашқадарё областига — 60 процент, Тошкент областига — 75 процент, Фарғона областига — 45 процент ва Тошкент шаҳрига— 35 процент;

в) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, СССРнинг сўққабош, ёлғиз ва камжон гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан олинадиган даромадлардан, пул-буюм лотореяларидан келадиган тушумлардан — 100 процент.

10-модда. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида» 1986 йил 25 июлдаги 876-сон қарорига мувофиқ (Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1986 йил 24 сентябрдаги 486-сон қарори) ҳамда халқ депутатлари Советларининг бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар ишининг самарадорлиги ошишидан манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида 1990 йилда давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти ҳажмига нисбатан қатъий белгилаб қўйилган миқдорларда (процентларда) маҳаллий бюджетларга оборот солиғидан ажратмалар Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент, Фарғона, Хоразм областларига — 3 процент, Қашқадарё областига — 4 процент қилиб белгилансин.

11-модда. Иттифоққа бўйсунувчи корхоналар ва ташкилотлар фойдасидан (даромадидан) тўловлар суммасидан 1990 йилга Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар нормативлари 20 процент миқдорида белгилансин.

12-модда. 1990 йилда Иттифоқ, Иттифоқ-республика ва республика қарамоғидаги корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат ресурслари ва сув учун тўловлари бутунлай Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига, областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига қўшилиши белгилаб қўйилсин.

13-модда. Ўзбекистон ССРнинг республика бюджетида 1990 йил учун кассадаги оборот нақд пул миқдори ана шу бюджет ҳажмининг 2 проценти миқдорида белгилансин.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига Қорақалпоғистон АССР давлат бюджети, областлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетлари бўйича 1990 йилга кассадаги оборот нақд пулнинг миқдорини ана шу бюджетларнинг касса ижросини таъминлайдиган миқдорда, лекин улар бюджетлари ҳажмининг 2 процентидан ортиқ бўлмаган миқдорда белгилаш тавсия этилсин.

14-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг Ўзбекистон ССР 1990 йилги Давлат бюджети юзасидан хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисида билдирган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиш ҳамда улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

15-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети шуни қайд этадики, Ўзбекистон ССРнинг 1990 йилги Давлат бюджети республика молиясининг аҳволи жуда танг бўлиб турган бир шароитда экономикани соғломлаштиришга ва долзарб социал масалаларни ҳал қилишга қаратилган. Уни бажариш республика ва маҳаллий бошқарув органларидан, барча корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан амалда жуда қаттиқ иқтисод ва тежамкорлик қилишни, ишлаб чиқариш самарадорлигини мумкин қадар оширишни талаб қилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
М. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1989 йил 25 ноябрь.

КУЧИМИЗ—БИРЛИКДА

«СССРда миллий муносабатларни ривожлантиришнинг долзарб муаммолари» — 23 ноябрь куни Тошкентда очилган республика илмий-назарий конференциясининг мавзусидир. Конференция ташкилотчилари орасида Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги, Фанлар академияси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти, республика ЛКСМ Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти ва Бутуниттифоқ фалсафа жамиятининг Ўзбекистон бўлими бор. Конференцияда қатнашиш учун Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондан, Москва ва Ленинграддан, Россия Федерациясининг бошқа шаҳарларидан жамиятшунос олимлар таклиф қилинган.

Ялпи ва секция мажлисларида муҳокама қилиш программасига совет федерациясини ривожлантиришнинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий муаммолари, миллий маданият ва тил, ахлоқий ва атеистик тарбия муаммолари киритилган. Олимлар мамлакатнинг бир қанча регионларида миллатлараро муносабатларнинг ўткирлашуви сабаблари тўғрисида фикрлашиб оладилар.

(ЎзТАГ).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

1990 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИНИ ТУБДАН ЯХШИЛАШГА ДОИР ЧОРАЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госснабининг раиси депутат Т. Я. ШАРИПОВ доклади

Ҳурматли депутат ўртоқлар!

1990 йил халқ хўжалигининг ресурсларга бўлган эҳтиёжини қондирадиган моддий-ишлаб чиқариш тармоқларини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари 1989 йил планининг бажарилиш даражаси асосида белгиланган. Республика Давлат план комитетининг ахборотида айтилгандек, бундай ёндашиш ушбу тармоқларда ишлаб чиқариш ҳажмларини янада аниқ-равшан белгилаш мақсадида амалга оширилган, бу эса Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги тармоқлари эҳтиёжларини моддий-техника ресурслари билан таъминлаш масаласини кўриб чиқишга тегишлича ёндашишни талаб қилади.

Кейинги вақтларда халқ хўжалигининг айрим тармоқларидаги муваффақиятсизликларни кўпгина хўжалик раҳбарлари моддий-техника таъминоти системасининг мукаммал эмаслигидан, деб изоҳламоқдалар. Асосан, бу — тўғри фикр, бироқ унинг асл илдизи ва вужудга келган вазиятнинг манбалари фақат моддий-техника таъминоти системаси ходимларининг ишлашни билмасликларидагина эмас.

Илгари моддий-техника таъминоти моддий ресурсларни фонд бўйича тақсимлаш асосида қурилган эди, бунда уларнинг кўпгина қисмини қатъий марказлаштириш, юқори идоралар томонидан карточкали планлаштириш асосида реализация қилинар эди. Ҳатто энг майда типдаги, ўлчамдаги ва маркадаги маҳсулотларни ҳам марказдан тақсимлашга уриниб кўрилди. Бироқ ҳозир биз минглаб истеъмолчилар билан иш олиб бормоқдамиз. Мамлакатимиздаги буюмлар, хом ашёлар ва материаллар юз миллионлаб турдадир. Юқорида қайд этилган марказлаштириш ўзини оқламади. Оқибатда бир жойда ресурслар кўп бўлса, бошқа бир жойда улар танқис бўлди.

Ҳозир халқ хўжалигини моддий-техник таъминлаш соҳасидаги қайта қуришнинг энг асосий йўналишларидан бири ишлаб чиқариш воситалари билан улгуржи савдо қилишни кенг ривожлантириш, бевосита хўжалик алоқаларини кенгайтириш ва унинг самарадорлигини ошириш деб ҳисобланмоқда.

Бу билан улгуржи савдодан истеъмолчининг ишлаб чиқарувчига нисбатан таъсирини кучайтиришга имкон берувчи восита сифатида фойдаланиш, эҳтиёж ва таклиф ўртасида узлуксиз мувофиқликка эришиш, ҳар бир корхонага унинг эҳтиёжлари ва ривожланиш планларига мос келадиган моддий-техника ресурслари сотиб олиш учун имкониятлар яратиш вазифаси қўйилди.

Улгуржи савдони жорий этиш ва ривожлантириш шароитида барча ишлар ўзини ўзи пул билан таъминлаш, социалистик бозорни шакллантириш асосига қурилиши лозим.

Бироқ ҳаёт шуни кўрсатмоқдаки, эркин улгуржи савдо шароитида ресурсларни истеъмол қилувчилар янги-янги қийинчиликларга дуч келмоқдалар.

Улгуржи савдо қилиш йўлидаги энг асосий тўсиқ— бу саноатнинг бутун структурасига сингиб кетган монополизмдир.

Бугунги кунда давлат буюртмаси бутун саноатда тахминан 40 фоизни ташкил этади.

Демак, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг анчагина қисми эркин алоқалар орқали реализация қилиниши керак. Бу ерда хўжалик раҳбарларининг шартномаларни тузиш ишига олдиндан актив киришишга қизиқмай қўйганликларини кўриш қийин эмас, чунки илгари қаердан нима олиш мумкинлиги ёзилган нарядларни кутишар эди.

Энди эса, маҳсулот етказиб берувчиларни ва буюртмачиларни ўзлари қидириб топишлари, улар билан шартномалар тузишлари керак. Бу ерда яна марказдан тақсимлаш соҳаси ўз ўрнини оқилона иш юритувчи хўжалик фаолиятига бўшатиб бераётган бир пайтда раҳбарларнинг асосий қисми янги шароитда ишлашга тайёр эмасликлари, кўпгина корхоналар ва ташкилотларда савдо-сотиқ билан шуғулланиш кўникмаларининг йўқлиги каби жиддий муаммолар пайдо бўлмоқда.

Мамлакатимиздаги бозор мувозанатининг номутаносиблиги, молия системасининг бузилганлиги, ишлаб чиқариш ва шартнома интизомига риоя қилмаслик оқибатида мамлакатда вужудга келган моддий ресурслар камчиллиги ва бир қанча бошқа омиллар 1990 йил моддий-техника таъминот планининг балансида тиғизлик бўлиши мумкин, деб тахмин қилишга имкон беради.

Тахмин қилинаётган планнинг тиғизлиги планнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган қатор чораларни, эҳтимол янгича чораларни кўришни талаб қилади.

Ўзини ўзи бошқариш ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш асосида „иттифоқдош республикаларнинг иқтисодиёт ва ижтимоий соҳаларга раҳбарлик қилиш шароитида халқ хўжалигини ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларнинг асосий турлари билан ўзини ўзи таъминлаш принципларини жадаллик билан ривожлантириш ва жорий қилиш зарур.

Ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларнинг алоҳида асосий турларини, жумладан, қурилиш материалларини ишлаб чиқариш юзасидан план лойиҳасига киритилган топшириқлар асосан маҳсулот тайёрловчи корхоналарнинг амалда эришган имкониятларига қараб белгиланган.

Шу билан бир вақтда лойиҳада қурилиш индустрияси базалари қувватларини ривожлантириш ва республикада бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун капитал маблағларнинг кўпайиб бориши назарда тутилган.

Республикада ишлаб чиқаришнинг ривожланишидаги орқада қолишларни камайтириш мақсадида моддий-техника таъминоти планини тузиш жараёнида таъминотчи-мол сотиш ташкилотларининг кучи ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларни мамлакатнинг бошқа регионларидан ташиб келтиришни кўпайтиришга қаратилган.

ЎзССР Госплани ва ЎзССР Госснаби планлаштирувчи Иттифоқ органларида 1990 йилда давлат буюртмаси бўйича етказиб бериладиган қурилиш материаллари ҳажмини уларнинг бир неча турлари бўйича қисқартиришга эришдилар. Бу эса халқ хўжалигини қурилиш материаллари билан таъминлашга ижобий таъсир қилади.

Масалан, давлат буюртмаси бўйича линолеум етказиб бериш 1989 йилга қараганда қарийб 30 фоиз, ванналар 26 фоиз зиёдроқ қисқаради ва ҳоказо.

Планлаштирувчи Иттифоқ органларида олдиндан келишиб олинган ҳажмларга мувофиқ республика жорий йилдагига қараганда лак ва бўёқларни 20 фоиз, санитария-керамика буюмларини 21 фоиз кўп олади, металл прокатни, бинокорлик материалларини, электр техника маҳсулотларини ва бошқаларни ортиғи билан олади.

Республика министрликлари, идоралари ва корхоналарига 1990 йил учун ажратиш мўлжалланаётган моддий ресурсларнинг лимити планлаштирилган иш ҳажмларини асосан таъминлайди. Ёғоч материаллари, металл маҳсулотларининг айрим турлари бундан мустаснодир. Буларнинг лимити ҳозир СССР Госпланида ва СССР Госснабида аниқланмоқда.

Айни вақтда шуни қайд этиш керакки, 1990 йилги пландан бошлаб марказдан тақсимланадиган моддий ресурсларга ажратиладиган лимитларнинг ҳажми биринчи навбатда харажатнинг энг муҳим йўналишларини қамраб олади, яъни ушбу йўналишлар республика экономикасини соғломлаштириш учун шароит яратади, турар жой программасини амалга оширишни тезлаштиради, аҳолини озиқ-овқат ва халқ истеъмоли моллари билан таъминлашни яхшилайди.

Қайд этиб ўтилган принципиал ва ўзаро боғлиқ йўналишлар истеъмол умумий ҳажмининг 85—95 фоизини қамраб олади. Қолган эҳтиёжлар мол етказиб берувчи корхоналар билан бевосита шартномалар тузиш орқали ишлаб чиқараётган маҳсулотларни етказиб бериш учун таъминланади. Бунда улар давлат буюртмаси тегишли равишда 90—95 фоиз даражада белгиланади.

1990 йил планида давлат буюртмалари бутун мамлакат бўйича қисқартирилган. Корхоналар ўз маҳсулотларининг, шу жумладан, камёб маҳсулотларнинг 5 фоизини эркин равишда тақсимлаш ҳуқуқига эга бўлдилар. 1990 йилда эркин бозор орқали иттифоқ бўйича, мисол учун 3,7 миллион тонна қувур, 3,1 миллион тонна қора металл прокати, 12 миллион куб метр ёғоч-тахта, 9,9 миллион тонна цемент ва кўпгина маҳсулотлар тақсимланади.

Республикамизнинг моддий-техника таъминоти системасини қайта тузиш натижасида моддий ресурсларни сотиб олишга аҳд қилган ЎзССР Госснаби ҳузуридаги хўжалик ҳисоби асосида ишловчи республика бирлашмалари ва республика областларидаги ушбу комитетнинг главснаблари бундан кейин бебаҳо ёрдамчилар бўлиб қолишлари керак.

Халқ озиқ-овқат истеъмоли моллари ишлаб чиқариши хом ашё билан ишлаб чиқариш ҳажми планида зарур миқдорда таъминланган ишлаб чиқаришнинг бу ҳажми аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни бирмунча яхшилаши кутилмоқда.

Министрликлар ва идораларга белгиланган ноозиқ-овқат моллари бўйича ҳажмлар моддий ресурслар билан таъминланган, уни 10,6 фоиз кўпайтириш кўзда тутилган.

Мўлжалланган 12145,5 миллион сўмлик халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ҳажми моддий-техника ресурслари ва асбоб-ускуналар билан тўла таъминланади.

СССР Госснаби томонидан территориал органларга 1990 йил учун 1990 йилда ноозиқ-овқат халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш учун моддий-техника ресурсларига лимитлар алоҳида ажратиб кўрсатилган.

Бозор фондлари бўйича моддий-техника ресурсларини етказиб беришни анча кўпайтириш режалаштирилган. Бунинг натижасида аҳолига деворбоп материаллар сотиш 24 фоиз, норуда бинокорлик материаллари 2,4 баравар, цемент 44 фоиз, санитария-керамика буюмлари 16 минг дона, раковиналар ва ювгичлар 58 минг дона, шиферлар ўн миллион шартли плита миқдорида кўпаяди ва ҳоказо.

1990 йил учун ЎзССР Госснабининг «Узместкомплектоборудование» республика бирлашмаси 1,7 миллиард сўмлик қурилиш-монтаж ишларига эҳтиёжларни қондириш учун қабул қилди.

Бирлашма 4 мингдан ортиқ қурилишларни, шу жумладан республикага бўйсунувчи 3842 қурилишни комплектламоқда. Турар жой, социал-маданий-маиший муассасалар, болалар боғчалари ва мактабларнинг савдо-технология, кўтарма-транспорт ускуналари, насослар, вентиляторлар ва бошқа турдаги ресурслар, ҳаммаси бўлиб 45 мингтадан кўпроқ асбоб-ускуна, 10 минглаб километр кабель маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи қондирилди.

Асосланган талаблар, шунингдек, ободонлаштириш даражасида тўлиқ ҳажмда уй-жойлар ва социал-маданий-маиший объектлар қурилиши учун ресурслар ажратилади, ҳали баланслилигига эришмаган шифер, кран-смесителлар, пардозлаш плиталари, цемент ва лак бўёқ каби ресурслар бундан мустасно.

1990 йил плани лойиҳаси шундан бошландики, шартли муддатда (1989 йилнинг 1 сентябригача) бирорта пудрат ташкилоти, буюртмачи ўзларининг юқори идораларидан СССР халқ хўжалиги плани маҳсулотлари номенклатураси бўйича лимитларни олмадилар.

ЎзССР Госснаби ўтган йилларнинг тажрибаларига асосланиб, аванс лимитларини қурилиш ташкилотларига етказиш ишларини олиб борди, бу лимитлар пўлат қувурлар, металл прокати, цемент ва бошқа шу каби ресурслар юзасидан 1989 йилдаги ҳажмнинг 85 дан 100 фоизигачасини ташкил этади.

СССР Госснаби лимитлаштирадиган маҳсулотлар номенклатураси бўйича ванна, линолеум, пардозлаш, санитария-керамика буюмлари, иситиш ускуналари ва бошқалар бўйича лимитлар олинди ва уларнинг 90-100 фоизи тақсимланди.

Қайд этилган ресурслар 1990 йилнинг план кўрсаткичлари тасдиқланганидан кейин тақсимланади.

1990 йилда республикада ишлаб чиқариш воситалари билан улгуржи савдо қилиш аксарият номенклатура принципи бўйича ривожланади, бунда республиканинг барча истеъмолчилари асосан ёки баъзи истиснолар билан, улгуржи савдо ва бевосита хўжалик алоқалари тартибида ишлаб чиқарувчи корхоналар ёки таъминотчи-сотувчи ташкилотлар билан тузилган шартномалар асосида 7,5 мингдан ортиқ номдаги маҳсулотлар билан таъминланадилар.

Алоҳида саноат корхоналари ва ташкилотлари ҳамда носаноат министрликлари ва идораларининг корхоналари ва ташкилотлари, шунингдек кўпгина илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари, республиканинг тажриба-эксперимент корхоналари истеъмол қилинадиган барча турдаги маҳсулотлар билан тармоқ принципи бўйича таъминланадилар.

Шу йўналиш билан республиканинг 800 дан зиёд корхона ва ташкилотлари таъминланадилар. Контрол ҳажмларга мувофиқ 1990 йилда республикада улгуржи савдо ва бевосита хўжалик алоқалари таркибида умумий суммаси 3,0 миллиард сўм бўлган маҳсулот (улардан қарийб 2,5 миллиард сўмлик маҳсулот республиканинг таъминот — сотиш ташкилотлари орқали) реализация қилинади.

Улгуржи савдони ривожлантиришда асосий эътибор ЎзССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, ЎзССР Халқ таълими министрлигининг ва республикада 15 мингдан ортиқ бўлган халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг майда истеъмолчиларини таъминлаш масалаларига қаратилди.

Моддий-техника таъминоти планини муваффақиятли бажариш учун республика саноати томонидан ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг планлаштирилган ҳажмларини қатъий ва сўзсиз бажариш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

1990 йил учун маҳсулот ишлаб чиқариш планини ва шартномалар тузишнинг республика территориясидаги иттифоқ ва иттифоқ-республика корхоналаридаги аҳволи шуни кўрсатадики, кўпгина саноат корхоналари ҳажмларни анчагина кўпайтириш планларини қабул қилганлар. Шундай қилиб, Қора металлургия саноати министрлиги (Ўзбекистон металлургия заводи) корхоналарида 1990 йилда қора металлар прокати ишлаб чиқариш планида 1989 йилдаги 1074 минг тонна ўрнига 1275 минг тонна ишлаб чиқариш назарда тутилмоқда ёки ишлаб чиқариш ҳажмини 18,6 фоиз ўстириш кутилмоқда

Ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтириш бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарда, Электр-техника саноати ва асбобсозлик министрлиги корхоналарида кўзда тутилмоқда.

Химия саноати министрлиги, Оғир машинасозлик ва бошқа министрликлар бўйича планлар 1989 йилги даражадан ошириб қабул қилинган. Планларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бўйича айниқса салмоқли ўсиш кўзга ташланади. Масалан, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш плани Тошкентдаги «Алгоритм» заводи бўйича 1989 йилдаги 0,9 миллион сўмликдан 1990 йилда 3,1 миллион сўмликкача оширилган ва ҳоказо.

Айни вақтда бир қатор корхоналарда, жумладан, Тошкент резина-техника буюмлари заводида, «Чирчиксельмаш», Фарғона «Газаппарат» заводларида ва бошқаларда маҳсулот ишлаб чиқаришни 1989 йилдагига нисбатан 2-3 фоиз кўпайтириш таъминланмаяпти.

«Узбексельмаш», «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, «Агрегат заводи»да, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида ва бошқа баъзи корхоналарда 1990 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш плани 1989 йилдагидан кам ҳажмда белгиланган.

Хўжалик юритишнинг янги шароитларида республиканинг маҳсулот етказиб берувчи корхоналари билан истеъмолчилари ўртасида маҳсулот етказиб бериш юзасидан ўз вақтида шартномалар тузиш моддий-техника таъминотининг муҳим элементи бўлиб қолади.

ЎзССР Министрлар Советининг 1989 йил 18 октябрдаги 348-сон қарорига мувофиқ ЎзССР Госснаби ҳузурида янгидан ташкил этилган хўжалик ҳисобидаги республика бирлашмалари, қайси идорага қарашлилигидан қатъий назар, республика корхоналарида ишлаб чиқариладиган ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларни харид қилиш юзасидан марказлаштирилган тартибда шартномалар тузишни бошлаб юборишди.

Бироқ химия, металлургия ва қурилиш комплексига кирувчи бир қатор йирик корхоналар, ўзларининг идоравий манфаатларини ҳимоя қилиб, яъни қулай истеъмолчиларни кутиб, Ўзбекистон ССР Давлат таъминот комитети юқорида кўрсатиб ўтилган бирлашма билан шартномалар тузишдан бош тортишмоқда, шу тариқа 1990 йилги моддий-техника таъминоти планини тузишда ноқулай шароит яратишга уринмоқдалар.

Улар жумласига химия комплексининг 9 та, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг 3 та, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетининг 19 та, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетининг 20 та, Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг 27 та корхонаси ва бошқалар киради.

Шартномалар тузиш бўйича шу йилнинг 10 ноябригача бўлган аҳвол қуйидагичадир:

1. Республика корхоналари томонидан улар ишлаб чиқарган маҳсулотларни сотиш юзасидан тузилиши керак бўлган шартномалар бўйича:

агросаноат комплексини ҳисобга олмасдан, республика саноат корхоналари томонидан маҳсулотлар етказиб бериш юзасидан (ушбу комплекс шартномалари мавсумий ярмаркаларда ноябрь ойида тузилади) шартномалар 90 фоиз тузилган. 9476 млн. сўм юзасидан шартнома тузилиши керак, у 8537 млн. сўм юзасидан тузилган, 939 млн. сўм миқдорида кам тузилган.

Жумладан, марказлаштирилган тартибда тақсимланадиган маҳсулот бўйича 94 фоиз, бевосита лимитсиз буюртма бўйича етказиб бериладиган маҳсулот бўйича 86 фоиз шартнома тузилган. 149 млн. сўмлик маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномалар тузиш лимитлар йўқлиги ёки улар кеч берилиши туфайли тўхтаб турибди.

Масалан, Олмалиқ кон-металлургия комбинати бўйича 105 млн. сўмлик тозаланган мис юзасидан лимит ҳали йўқ. «Электрохимпром» бирлашмаси бўйича «Агрохим» ассоциацияси томонидан 32 млн. сўмлик карбомид, аммиакли селитра ва аммоний сульфати етказиб бериш юзасидан лимит фақат шу йилнинг 4 ноябрида олинди.

«Ферганаазот» бўйича минерал ўғитлар каби айрим маҳсулот турларига талаб йўқлиги туфайли 94 млн. сўмлик маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома тузилгани йўқ (74 млн. сўмлик тузилган).

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати бўйича вольфрам ва молибден металлари юзасидан (15 млн. сўм), «Андижанирмаш» заводи бўйича ер текислагичлар юзасидан (3 млн. сўм) шартномалар тузилмаган ва ҳоказо.

Тасдиқланган ишлаб чиқариш плани йўқлиги натижасида умуман 60 млн. сўмлик маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномалар тузилмаган. Масалан, Тошкент химия-фармацевтика заводи бўйича эса 53 млн. сўмлик маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома тузилмаган.

Экологик комиссиянинг ишлаб чиқаришни ёпмоқчи бўлгани сабабли Андижон гидролиз заводи томонидан 900 тонна фурил спирти етказиб бериш юзасидан шартномалар тузилмаган.

Ўзбекистон ССР Давлат таъминот комитети республиканинг саноат корхоналаридан 600 млн. сўмликдан зиёд маҳсулот сотиб олди.

2. Республиканинг истеъмолчи корхоналари бевосита лимитсиз буюртмалар йўли билан маҳсулот олиш юзасидан шартномалар бўйича:

республиканинг истеъмолчи корхоналари бевосита лимитсиз буюртмалар бўйича маҳсулот олиш учун (306 млн. сўмдан) 290 млн. сўмлик ёки 95 фоиз маҳсулот юзасидан шартномалар тузишди.

Республика Давлат таъминот комитетининг бўлинмалари Ўзбекистон ССР истеъмолчиларининг бажариш учун қабул қилиб олинган буюртмалари асосида (жами 824 млн. сўмдан) 753 млн. сўмлик маҳсулот юзасидан шартномалар тузишди.

3. Республика бўйича истеъмолчиларнинг марказлаштирилган тартибда тақсимланадиган маҳсулот бўйича ресурслар олиш юзасидан тузишлари керак бўлган шартномалар бўйича:

умуман республика бўйича жами 1805 млн. сўм юзасидан шартномалар тузилган. Бу шартномалар тузилиши керак бўлган маҳсулотлар ҳажмининг 92 фоизини ташкил қилади, жумладан:

қурилиш материаллари бўйича шартномалар 99,3 фоиз тузилган. Чет элдан олиш бўйича контрактнинг йўқлиги туфайли 3,5 млн. сўмлик 800 минг квадрат метр линолеум юзасидан шартнома тузилмаган;

чет элдан олиш бўйича лимитнинг кеч келиши туфайли, химиявий маҳсулотлар бўйича шартномалар 80 фоиз тузилган;

машинасозлик маҳсулотлари бўйича шартномалар 95 фоиз тузилган.

422 млн. сўмлик лимит ажратилгани ҳолда, коммунал-маиший мақсадлардаги маҳсулотлар юзасидан 417 млн. сўм юзасидан шартномалар тузилган, СССР Савдо министрлиги томонидан совун-ювиш воситалари юзасидан лимитлар берилмаган;

лимитларнинг кечикиб ажратилиши туфайли металл-қувур маҳсулотлари юзасидан шартномалар 88 фоиз тузилган;

электротехника ва кабель маҳсулотлари юзасидан шартномалар 85 фоиз тузилган. Бу борада айрим маҳсулот етказиб берувчилар шартномалар тузишдан бош тортишмоқда. Бундай бош тортишлар бўйича ишлар арбитражга топширилган.

1990 йил учун республиканинг ёғоч материаллар бўйича эҳтиёжининг баланслаштирилганлиги масаласига алоҳида тўхталмоқчиман.

СССР Министрлар Советининг ахборотига кўра (1989 йил 17 октябрдаги ҒЛВ-4513), мамлакатда халқ хўжалигини ёғоч материаллари билан таъминлаш борасида ғоят кескин аҳвол юзага келди.

Иттифоқдош республикаларга ўз кучлари ва воситалари билан Тюмень ва Томск областларининг 20 млн. куб метрдан зиёд ёғоч хом ашёси ресурслари ёнғинлар оқибатида зарарланган жойларида ёғоч тайёрлаш масаласини кўриб чиқиш тавсия этилган.

Ўзбекистон ССР Давлат таъминот комитетининг жойларда бўлган вакиллари томонидан аниқланишича, юк ташиш трассаси дастлаб Обь дарёсигача— причалларгача, сўнгра Обь дарёси бўйлаб Иртиш дарёсигача ҳамда Иртиш дарёсининг юқори қисмидан Омск шаҳри ёки Павлодаргача 1600-1700 километрни ташкил қилади, шундан кейин ёғочлар Омск ва Павлодар шаҳарларида темир йўл транспортига юкланади.

Буларнинг ҳаммаси Обь дарёсидаги апрель-май ойларидан октябрь ойигача давом этадиган кема қатнови даври билан чекланган.

Яқин орадаги аҳоли пункти — Стержевой посёлкаси кесиладиган дарахтзорлардан 80-120 км. узоқдадир.

100 минг куб метр ёғочни ташиб келтириш учун йилига 169 та машина, механизм ва ишчи кучи, 65 нафар асосий ишчи, 1200 тонна бензин ва дизель ёнилғиси, 150 тонна металл, 780 кв. м. уй-жой ҳамда вахта усулида ёндириш воситаларини ўзлаштириш учун 1 куб метр ҳисобига 30 сўмдан, 3 млн. сўм капитал маблағ талаб қилинади.

Иккинчиси: сизларга маълумки, СССР Министрлар Советининг 1989 йил 19 январдаги 98Р-сон фармойиши билан республика ихтиёрига 3 та (Марковский, Бирюсинский, Тумашевский) ўрмон-саноат хўжалиги берилган.

1990 йил учун 6,5 млн. сўмни ўзлаштириш, 50 та КаМАЗ машинаси, 550 тонна бензин ва дизель ёнилғисини жўнатиш, белгиланган тартибда Усть-кўть ва Бирюсинск шаҳарларида ОРСлар ва Тошкент шаҳрида УРС барпо этиш талаб қилинади.

«Узбамстрой» ўрмон саноат хўжаликларида объектлар қурилиши бўйича асосий пудратчи ташкилот бўлиб қолиши учун 1990-1995 йилларда 100 млн. сўм капитал маблағ, жумладан, социал инфраструктурани ривожлантиришга 40 млн. сўм ажратиш талаб қилинади.

Бизнинг ўрмон саноат хўжаликларимиз бўйича юқорида қайд этилган тадбирлар ёғоч ташиш қувватларини 1000—1100 минг куб метрга, арраланган бинокорлик ёғочлари бўйича қувватларни 500-550 минг куб метрга етказиш имконини беради.

Ана шундай вазиятда СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикаларга 1990 йилнинг 1 январигача XIII беш йилликда ёғоч материаллар билан ўзини ўзи таъминлаш программасини ишлаб чиқиш ва тақдим этиш вазифасини юклади.

Бугунги кунда эса 1990 йил учун ёғоч материаллар бўйича лимит 198 млн. сўм ҳажмида ажратилган, 176 млн. сўмлик ресурслар олинган, 92 млн. сўм юзасидан шартномалар тузилган.

350 минг куб метр арраланган бинокорлик материаллари, 780 минг куб метр иморатбоп ёғоч-тахта кам етказиб берилган.

Аҳвол яна шу билан мураккаблашмоқдаки, РСФСР-нинг бир қатор ёғоч билан таъминлаш ва уни реализация қилиш ташкилотлари ажратилган ресурслар бўйича 1990 йил буюртмаларини бажариш учун қабул қилишмаяпти.

Вужудга келган шароитда биз, биринчи навбатда, ўзимизнинг ёғоч тайёрлаш базамизни жадал ривожлантириб ёғоч билан таъминлаш системасини тубдан ўзгартиришимиз лозим. Бунинг учун қўшимча ресурсларни қидириб топиш зарур. Иккинчидан, РСФСР билан Ўзбекистон ССР ўртасидаги хўжалик муносабатларининг янги шаклларини ривожлантириш зарурати туғилмоқда. Уларда республикалараро маҳсулот ва халқ истеъмоли моллари етказиб бериш бўйича ўзаро мажбуриятлар кўзда тутилиши лозим.

Ҳозирги вақтда 1990 йил планларининг моддий ресурслар жиҳатидан баланслаштирилганлиги бўйича қолган масалаларни ҳал этиш учун СССР моддий-техника таъминоти давлат комитетида республика Таъминот давлат комитети раисининг тўртта ўринбосари раҳбарлигида республика Таъминот давлат комитети ва агросаноат таъминотидан 70 нафар киши иш олиб бормоқда.

Халқ хўжалиги тармоқларининг бир меъёрда узлуксиз фаолият кўрсатиши кўп жиҳатдан ресурсларни тежашнинг қатъий сиёсатини ўтказиш бўйича изчил ва чидам билан иш олиб боришга боғлиқдир. Бу ҳозирдаёқ сарф-харажатларнинг планлаштирилган нормаларида ва жами ажратилган лимитларда ҳисобга олинган.

Ҳозирги вақтда индустрияси ривожланган барча мамлакатларда хом ашё, материал ва ёнилғини тежаш ресурслар билан таъминлашнинг асосий йўналиши этиб қабул қилинган.

Афсуски, республикамизда ресурсларни тежаш ортиб бораётган эҳтиёжларни қоплашнинг етакчи омилига ҳали айлангани йўқ. Бунинг устига биз хом ашёни нооқилона сарфлашда давом этаяпмиз ва ҳар доим ҳам тежамкорлик йўлидан бормаяпмиз.

1988 йилда ялпи ижтимоий маҳсулотнинг 1 сўми ҳисобига қилинган моддий харажатлар пландаги 52, 54 тийин ўрнига амалда 54, 94 тийинни, миллий даромад эса тегишли равишда 1,11 ва 1,22 сўмни ташкил қилди. Шу йилнинг 9 ойи мобайнида Ўзбекистон ССР Давлат қурилиш комитети томонидан бажарилган иш ҳажми ҳисобига 100 минг тоннадан зиёд цемент, 25 минг тоннадан зиёд металл прокати ва 10 минг тонна шартли буғ қозонхона-печь ёқилғиси ортиқча сарфланган.

Бизда тугалланмаган қурилишлар ҳажми кўпаймоқда. Бундай қурилишлар давлат капитал маблағлари ҳисобига 1986 йилдаги 4727 млн. сўмдан 1989 йилда 5509 млн. сўмга етди, унинг капитал маблағларнинг бажарилган ҳажмига нисбатан салмоғи 89 фоиздан 107 фоизга ошди. Тугалланмаган қурилишнинг пландан ортиқча ҳажмида 2,5 миллион тоннадан зиёд цемент, 1 млн. куб метр ёғоч материаллар, 500 минг тоннадан зиёд металл прокати оборотдан чиқариб қўйилди.

Ғоят танқис бўлган шароитда кўплаб қурилиш материаллари «асл ҳолида» ёки буюм тарзида четга сотилмоқда ва бериб юборилмоқда.

Шу йилнинг 9 ойи мобайнида уларнинг ҳажми 20 минг тоннадан зиёд цементни, 27 минг куб метр ёғоч материалларини, қарийб 3 минг тонна металл прокатини ва бошқа кўплаб маҳсулотларни ташкил қилди.

Корхона ва ташкилотларда товар-материал бойликларининг нормативдан ортиқча қолдиқлари камаймаяпти. Булар хом ашё ва материаллар билан таъминлаш жараёнини қийинлаштирибгина қолмай, шу билан бирга халқ хўжалиги тармоқларининг молиявий аҳволини ҳам жиддий равишда оғирлаштирмоқда.

Юқорида қайд этилган муаммоларга юзаки ёндашиш кооператив фаолиятида ҳам салбий ҳолатларни келтириб чиқарди. Айрим кооперативлар бизнинг баъзи истеъмолчиларимиз билан биргаликда материал ресурсларини ўғирлаш, уларни республикадан четга сотиш билан шуғулланишмоқда.

Салбий ҳолатлардан яна бири шуки, республикада жойлашган бирлашма ва корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришда зарур даражада ташаббускорлик, қатъиятлик кўрсатишмаяпти.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ва иттифоқ министрликларининг қарорларига қарамай, Тошкент трактор заводи 2 йил мобайнида 20 мингта иситиш конвекторларини, «Андижангидромаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси эса 40 мингта сув оқизиш кранларини, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация бирлашмаси 16 мингта раковина ва ювингичларни тайёрлашга киришгани йўқ.

Ҳурматли депутат ўртоқлар!

Хулоса қилиб шуни айтмоқчиманки, таъминот соҳасидаги кескинликни бартараф этиш мақсадида 1990 йилда маҳсулотларнинг баъзи муҳим турларини ишлаб чиқариш планини кенгайтириш, бошқа регионларга жўнатиш учун айрим материаллар юзасидан давлат буюртмалари салмоғини камайтириш кўзда тутилмоқда. Иттифоқ органларида лимитларни ҳимоя қилиш ишлари лозим даражада ўтказилмоқда. Бу иш ҳали тугаллангани йўқ ва 1990 йил планларини бажариш учун зарур бўлган ҳажмларда ресурслар олингунга қадар давом эттирилади.

Ўзбекистон ССР Давлат таъминот комитети структураси қайта ўзгартирилди, республикада моддий-техника таъминотининг маҳсулот ишлаб чиқариш ва ташиш билан ўзаро боғланган пухта системаси ишлаб чиқилмоқда ва йўлга қўйилади. Хом ашё ва материалларнинг ғоят танқис турларини ишлаб чиқаришни жадал ривожлантириш кўзда тутилмоқда. Бундан мақсад — республиканинг регионал хўжалик ҳисоби шароитида ишлаб, яқин йиллар ичида маҳсулотнинг ана шундай турлари билан ўзини ўзи таъминлаш принципларига ўта олишидан иборатдир. Ҳозир эса бундай маҳсулотлар бошқа районлардан келтирилмоқда.

Шу билан бирга моддий ресурслар билан нормал таъминлаш биринчи навбатда, белгиланган ишлаб чиқариш планларини сўзсиз бажаришга боғлиқдир. Ташаббускорлик, мустақиллик ва социалистик омилкорлик раҳбар ходимлар ишининг асоси бўлиб қолиши керак. Пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва ишга солиш, ресурсларни тежаб-тергаб, омилкорлик билан сарфлашни таъминлаш, таъминотнинг янги шакл ва усулларидан кенг ва моҳирона фойдаланиш зарур.

Аҳоли талаб ва эҳтиёжларини қондиришнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини кўриб чиқиш ва амалга ошириш комиссиясида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари А. С. Ефимов раислигида аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини қондиришнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини кўриб чиқиш ва амалга ошириш республика комиссиясининг мажлиси бўлди.

Аҳолининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш, уни энг зарур моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари, транспорт ва медицина хизмати билан таъминлаш, жамоат тартибини сақлашни яхшилаш, экология вазиятини соғломлаштиришга оид тадбирларни амалга ошириш тўғрисида Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Шоабдураҳимов ва Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Н. Г. Носковнинг ҳисоботлари тингланди.

Мажлисда Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар органларини кадрлар билан мустаҳкамлаш, уларни техникавий жиҳозлаш, ана шу органлар ходимларининг ижтимоий муаммоларини ҳал этиш юзасидан муайян тадбирлар қабул қилганлиги айтиб ўтилди. Бу жиноятчиликка қарши курашда ижобий натижалар берди.

Шу билан бирга уй-жойларни иситиш системаларига улашда сусткашликка йўл қўйилаётганлигига ва аҳоли ўз вақтида кўмир билан таъминланмаётганлигига ва шу сабабли граждaнлардан шикоят тушаётганлигига Тошкент шаҳар ижроия комитети раҳбарларининг эътибори жалб қилинди. Шаҳар транспорти, жумладан, метрополитен хизмати, шунингдек аҳолига савдо ва медицина хизмати кўрсатиш масалалари муҳокама қилинди. Тошкент шаҳрида бўш меҳнат ресурслари мавжуд бўлгани ҳолда Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналар ишчи кучлари билан тўла таъминланмаганлиги сабаблари кўриб чиқилди.

Комиссия Ангрен шаҳри теварагидаги уй-жой посёлкаларининг ижтимоий-маиший шароитни яхшилаш муаммоларини биринчи галда ҳал этиш зарурлигига, якка тартибда уй-жой қураётган кишиларга бинокорлик материаллари сотиб олишда ёрдам беришга, неъматларни ижтимоий адолат принциплари асосида тақсимлашнинг аниқ-пухта системасини вужудга келтиришга Ангрен шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг эътиборини қаратишни тавсия этди. Шаҳар аҳолисига нормал меҳнат ва турмуш шароити яратилиши учун шаҳар хўжалик раҳбарларининг масъулиятини ошириш таклиф қилинди.

Республика органлари ҳал этиши талаб қилинаётган масалалар юзасидан тегишли топшириқлар берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш масалалари комиссиясида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. А. Попов раислигида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш масалалари комиссиясининг мажлиси бўлди.

Комиссия Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг уй-жойларни тақсимлашда ижтимоий адолатга риоя этиш тўғрисидаги қарорлари қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилди. Партия, совет, касаба союз органлари уй-жойларни тақсимлашда қонунчиликка ва ижтимоий адолатга риоя этиш юзасидан муайян ишлар қилганлиги айтиб ўтилди. Белгиланган тадбирлар республиканинг бир қанча шаҳар ва районларида уй-жойларнинг тақсимланиши устидан қаттиқ назорат ўрнатишда, уй-жой тўғрисидаги қонунларга ва уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган гражданларни рўйхатга олиш қоидаларига риоя этишда раҳбарларнинг жавобгарлигини ошириш имконини берди. Бухоро, Тошкент, Хоразм областларининг бир қанча шаҳарлари ва районларида ҳамда Тошкент шаҳрида бу борада олиб борилаётган ишлар яхшиланди.

Шу билан бирга комиссия республикада уй-жой муаммоси ҳамон энг ўткир муаммолардан бири бўлиб қолаётганлигини таъкидлади. Бироқ бир қанча партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг уй-жойларни тақсимлашда тартиб ўрнатишга оид топшириқларидан зарур хулоса чиқармадилар.

Айрим шаҳарлар ва районларда уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган кишиларни рўйхатга олишни ташкил этишда ва квартираларни тақсимлашда уй-жой тўғрисидаги қонунларнинг жиддий бузилишига йўл қўйилмоқда.

Комиссия область, шаҳар, район партия комитетларига, область ва шаҳар, район ижроия комитетларининг коммунист раҳбарларига жамоат, хизмат юзасидан бериладиган ва идораларга қарашли уй-жой фондини тўла ҳисобга олиш, квартиралар талон-торож қилинган, уй-жойларни тақсимлашда мавжуд қоидалар ва уй-жой тўғрисидаги қонунлардан чекинилган ҳар бир ҳолат учун раҳбарларнинг партиявий жавобгарлигини кўриб чиқишни тавсия этди. Ижтимоий адолат принципига риоя қилинишига алоҳида эътибор бериш зарур.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига ва Ўзбекистон Касаба союзлар республика Советига Ўзбекистон ССРда уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган гражданларни рўйхатга олиш ва уй-жойларни тақсимлашнинг амалдаги қоидаларини умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилиш мақсадида Тошкент шаҳар ижроия комитети таклиф этган ўзгаришлар ва қўшимчаларни ўрганиб чиқиш ҳамда улар юзасидан ўз хулосаларини беришни тавсия этди.

Комиссия партия ва совет ишларига кўрсатиш учун таклиф этилаётган кадрлар резервини ҳам муҳокама қилди.

ҲОСИЛ БАЙРАМЛАРИ

Кузнинг сўнгги кунлари ҳам саховатли келди. Ҳаво илиқ ва мусаффо. Қуёш ҳамон тафтидан баҳраманд қилиб турибди. Машаққатли юмушлардан кейин бундай ёқимли дамларда биргаликда ўйнаб-кулиб, ҳордиқ чиқариш қишлоқ кишилари учун анъанага айланиб қолган. Улар шундай кезларда меҳнатлари самарасини сарҳисоб қиладилар, қўшиқлар тинглайдилар, давраларда рақс базмини авж олдирадилар, лапарлар айтиб яйрайдилар. Ҳосил байрамлари ғазалхонликка, спорт мусобақаларига, ҳар бир миллатнинг урф-одатлари, удумларини намоён этишга, улоқ чопиш баҳсларига уланиб кетади.

Шанба, якшанба кунлари вилоятимизнинг Ғалаба, Пискент, Коммунистик ноҳияларида нишонланган ҳосил байрамлари ана шундай руҳда ўтди.

Пахтакорларни партия, совет ходимлари, қўшни вилоятлардан келган меҳмонлар, санъаткорлар, ҳаваскорлар қутладилар. Уларга келгуси ишларида муваффақиятлар тиладилар. Ҳосил байрамлари байналмилал дўстлик, ҳамкорлик, ҳар бир миллатнинг меҳмоннавозлиги, маросимларининг кўригига ҳам айланди.

(Бу байрамлар ҳақида газетанинг навбатдаги сонларидан бирида батафсил ҳикоя қиламиз).

С. ҲАСАНОВ.

● Суратларда: (юқоридан пастга) Ғалаба ноҳиясида улоқ чопиш мусобақаси; Пискентда ҳосил байрами миллатларнинг меҳмоннавозлигини намойиш этувчи кўрикка ҳам айланди. Татарлар урфига кўра безатилган дастурхон атрофида; Коммунистик ноҳиясида байрам иштирокчиларини қутлаган раққосалардан бири даврада.

Суратчилар: Э. БОТИРОВ, М. НАЗАРОВ, А. МАЛЬЦЕВ.

● ҒАЛАБА

● ПИСКЕНТ

● ЯНГИБОЗОР

● *Муносиблар—номзодликка*

АМАЛДА ҲАМ ШУНДАЙ

Паркент ноҳиясида Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига ва маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарлик қизғин бормоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз Б. Пўлатов халқ депутатлари ноҳия Совети ижроия комитети секретари Баҳодир Икромов билан суҳбатлашди.

18 ФЕВРАЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИ ДЕПУТАТЛИГИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

— Сайловларга тайёргарлик жараёнлари ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Бу галги сайловлар демократия ва ошкораликнинг ўзига хос янги босқичи вақтида ўтмоқда. Одамлар давлат сиёсатининг ҳар бир жараёнини демократик нур билан ёритилишини истайдилар, шундай бўлишини кутмоқдалар, шунга қараб хулосалар чиқармоқдалар. Сайловлар эса демократик йўналишнинг яна бир уммонидир. Шунинг учун ҳам бу галги сайловларга тайёргарлик аҳолидан демократияга чанқоқликни қондиришда муҳим аҳамият касб этади.

Сайлов ўтказувчи 299 та мавзе тузилди. Мавзе комиссиялари таркибига меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотларидан вакиллар сайланди. Бу жараён ниҳоят катта аҳамиятга эга. Чунки сайловларнинг уюшган, қонунлар бузилмаган ҳолда, энг муҳими демократия талабларига тўла амал қилинган ҳолда ўтиши кўп даражада ана шу комиссияларга боғлиқдир. Бу иш кўп изланишни, ташкилотчиликни, халқ билан яқин ва кўп мулоқотни талаб этди. Вилоят ижроия комитети фармойиши билан мавзе комиссиялари аъзоларидан бир киши уч ой муддатга асосий иш жойларидан озод қилинди.

Депутатликка номзодлар кўрсатишдан олдин турар-жойларда депутатликка номзод кўрсатишга бағишланган йиғилишлар ўтказилди. Ташвиқот-тарғибот ишлари олиб борилди. Мақсад сайловлар жараёнида аҳолининг фаоллигини ошириш, энг муносиб кишиларни депутатликка кўрсатишдир.

— Депутатликка номзод кўрсатиш қандай бормоқда?

— «Прогресс» совхози меҳнат коллективи Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига ноҳия партия комитетининг биринчи котиби И. Салимовни кўрсатди. Бу коллектив аввалги сайловда ҳам уни депутатликка тавсия этган ва сайлаган эди. Депутат ишончни оқлади. Одамлар билан яқин мулоқотда бўлди. Айниқса кўп йиллардан бери ечилмаётган ижтимоий масалаларни ҳал этишда яқиндан ёрдам берди. Шу сабабли унинг номзодини қайта кўрсатишди.

155-Қорақалпоқ мавзесидан вилоят депутатлигига халқ депутатлари ноҳия Совети ижроия комитетининг раиси Н. Бабошина ва хўжалик ҳисобидаги автокорхона директори З. Эргашев номзодлари кўрсатилди. З. Эргашев оддий ҳайдовчиликдан автоколонна бошлиғилигига кўтарилди. Бу кичик автоколонна тез орада энг илғор коллективлардан бирига айланди. Кейинроқ хўжалик ҳисобидаги тўрт автоколоннани ўз ичига олган автокорхонани ташкил этди. Бу ишларда билимдон, ташаббускор, ташкилотчи З. Эргашевнинг ҳиссаси каттадир. У қишлоқ Совети депутати сифатида эл ишончини оқлаган. Энди вилоят Советига номзод қилиб кўрсатилмоқда.

53-Кумушкон сайлов мавзесидан ноҳия Советига шу район қишлоқ хўжалигига кимё хизматини кўрсатиш район ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош агрономи Н. Ўринбоев номзоди қўйилди. Н. Ўринбоев асли Кумушкондан. Истиқболли кадрлардан бири. Ҳамқишлоқлари унга катта ишонч билдирмоқдалар. 22-Ўзбекистон сайлов мавзесидан 1-ўрта мактаб коллективи ўқитувчи Д. Адашевни ноҳия Советига депутатликка номзодликка кўрсатдилар.

Меҳнаткашлар ким нимага қодир эканлигини яхши билишади. Очиғини айтганда илгари ишлаб чиқаришда илғор бўлган одамни юқори ташкилотларнинг кўрсатмаси билан депутатликка номзод қилиб кўрсатиб юбориш ҳоллари кўп учрарди. Лекин у киши халқнинг мухтор вакили бўлишга бошқа сифатлари билан мос келадими, йўқми, доим ҳам ҳисобга олинмасди. Биз яна шундай воқеаларнинг такрор бўлмаслиги учун халқнинг ўзи кўрсатиши тарафдоримиз ва амалда ишни шу тарзда ташкил этаяпмиз.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«МОСКВАГА ЁЗМАДИМ»

Газетанинг шу йил 13 июль сонида босилган хабарда Бекобод шаҳар, Ватутин кўчасининг 48-а уйида яшовчи З. Жўраеванинг уй-жой шароити ёмонлиги, шахсий уй қуриш учун ер сўраб турли ташкилотларга мурожаат қилганлиги, лекин илтимоси оқибатсиз қолаётганлиги ҳақида гап кетган эди.

Ушбу хабарга Бекобод ноҳия Совети ижроия комитетининг раиси Д. Қориевдан жавоб олинди. Унда шахсий уй-жой қуриш учун ер ажратиб бериш масаласи ер комиссиясининг навбатдаги йиғилишида кўриб чиқиладиган бўлган, З. Жўраевадан тегишли ҳужжатлар қабул қилиб олинган.

НЕМИСЧА СЎЗЛАШИШНИ ИСТАСАНГИЗ...

Бир неча йилдирки, Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти немис тили факультети ГДР — Совет дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимининг коллектив аъзоси сифатида фаолият кўрсатиб келмоқда. Тошкент олий ўқув юртининг Лейпциг университети ҳузуридаги Гердер номли институт билан илмий методик ҳамкорлиги кучаймоқда. Яқин алоқа туфайли ўзбек ва немис тилшунос олимлари илмий ҳамкорлигида қатор методик қўлланмалар яратилди. Жумладан, ўзбек группалари студентлари учун немис тили дарсликлари, немис тили амалий грамматикаси дарслиги, немис ва ўзбек тилларидаги «Грамматик терминлар луғати» ва бошқа адабиётлар юзага келди.

Кейинги йилларда чоп этилган «Ўзбек ва немис тилларининг қиёсий типологияси», «Немис тилининг қисқача грамматикаси» дарсликлари, «Немисча-ўзбекча» ва «Ўзбекча-немисча» луғатлар студент ва ўқувчилар учун зарур ўқув адабиётларига айланиб қолди.

Бундай илмий-методик ҳамкорлик бугунги кунда ҳам давом этмоқда. Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг бир группа ўқитувчилари томонидан тайёрланган немис-ўзбек-рус уч тиллилиги сўзлагичи республикамиз олий ўқув юртлари студентлари учун яхши методик адабиёт бўлиб хизмат қилади.

С. ОДИЛОВА.

СССР ЖАМҒАРМА БАНКИДА

СССР жамғарма банки 1966 йилги 3 процентли ички ютуқ заёмининг облигацияларини сотиб олиш муддати 1989 йил 31 декабрда тугашини маълум қилади.

Кўрсатилган муддат тугаши билан облигациялар ўз кучини йўқотади ва унга пул тўланмайди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР ДАВЛАТ ТУРИЗМ КОМИТЕТИНИНГ ТОШКЕНТ БЎЛИМИ
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ РАЙОНЛАРИДА ЖОЙЛАШГАН ЙИРИК САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, КОЛХОЗЛАР, ВА СОВХОЗЛАРНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИГА УЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ — ТОШКЕНТ ШАҲРИ, ШУНИНГДЕК СОВЕТ ИТТИФОҚИДАГИ БОШҚА ЙИРИК ТУРИСТИК МАРКАЗЛАРНИНГ ДИҚҚАТГА САЗОВОР ЖОЙЛАРИ БИЛАН ТАНИШТИРИШ МАҚСАДИДА

ТУРИСТИК САЁҲАТЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА 1989 ЙИЛНИНГ НОЯБРЬ—ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИДА ВА 1990 ЙИЛ ЯНВАРЬ — МАРТ ОЙЛАРИДА 3—4—5 КУНЛИК ГРУППАВИЙ ВА ШАХСИЙ САФАРЛАР ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

Туристлар сафар мобайнида Ўзбекистон пойтахти тарихи, инқилобий анъаналар, маданият, замонавий архитектура ва тарихий ёдгорликлар билан танишадилар.

Туристлар шаҳарнинг тарих, санъат, амалий санъат музейларига, Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига, В. И. Ленин марказий музейнинг филиалига, театрлар, циркка ташриф буюрадилар.

Туристларнинг хоҳишига кўра СССР Давлат туризм комитетининг маҳаллий бўлими Тошкент шаҳрида ўзбек миллий таомлари синовини ташкил этади, республикадаги машҳур коллективлар иштирокида фольклор концертини уюштиради, маданият-ахборот марказида тематик кечалар ва кўргазмалар ташкил этади. 4—5 кунлик сафар пайтида Самарқанд шаҳрига сафарга борилади.

СССР Давлат туризм комитетининг Тошкент бўлими, чунончи Совет Иттифоқи шаҳарлари, Иттифоқдош республикаларнинг пойтахтлари, қаҳрамон шаҳарлар, Сибирнинг хушманзара районларига группавий ва шахсий туристик сафарларга чиқишни таклиф этади.

Интурист меҳмонхоналари, ресторанлар ва транспорт туристлар хизматида бўлади.

САФАР ҲАҚИ НАҚД ПУЛ ТАРЗИДА ДАВЛАТ МЕҲНАТ ЖАМҒАРМА КАССАЛАРИ ТОМОНИДАН, ШУНИНГДЕК ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Совет кўчаси, 2-уй. «Интурист» маданият-ахборот маркази. Телефонлар: 33-84-62, 33-82-36, 39-23-42.

Ўзбекистон ССР Госснаби
РЕСПУБЛИКА КОММЕРЦИЯ-АХБОРОТ МАРКАЗИ
1989 ЙИЛ 12 ДЕКАБРДАН 14 ДЕКАБРГАЧА
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИНИНГ
2-ТЕМАТИК ПАВИЛЬОНИДА

— хўжалик алоқалари ўрнатиш ва корхоналар ўртасида маҳсулотлар етказиб бериш юзасидан шартномалар тузиш;

— корхоналар ва ташкилотлар томонидан маҳсулотларнинг янги турларини реклама қилиш ва уларга бўлган талабларни ўрганиш;

— фойдаланилмай келинаётган маҳсулотлар, ўрнатилмаган ускуналар ва иккиламчи ресурсларни хўжалик оборотига киритиш бўйича.

РЕСПУБЛИКА ЧАКАНА-САВДО ЯРМАРКАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Ярмарка сизлар учун зарур бўлган маҳсулотларни сотиб олиш ва фойдаланилмай келаётган моддий бойликлар ва ишлаб чиқариш чиқитларини харид қилиш учун воситачилик қилгани ҳолда амалда бўлган иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш ва янги муносабатлар ўрнатишга кенг имкониятлар яратади.

Корхоналар ва ташкилотлар, совхозлар ва колхозлар, кооперативларнинг вакиллари ва алоҳида кишилар (республикамиз ва мамлакатнинг бошқа минтақаларида хусусий меҳнат фаолияти билан шуғулланиб келаётган кишилар) ярмарка ишида қатнашиш учун таклиф қилинадилар.

Ярмаркада қатнашиш ва меҳмонхоналардан жой банд қилиб қўйиш учун аризаларни қуйидаги адресга юборишларингизни сўраймиз: 700038, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 7-уй.

Справкалар учун телефонлар: 41-11-20, 41-32-71, 41-16-60.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЗИЛЗИЛАДАН ЗАРАР КЎРГАН АРМАНИСТОН ССРНИНГ СПИТАК ШАҲРИДА УЙ-ЖОЙЛАР ВА СОЦИАЛ-МАДАНИЙ-МАИШИЙ ОБЪЕКТЛАР БУНЁД ЭТИШ УЧУН:

малакали мутахассислар, 3 разряддан кам бўлмаган малакадаги ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, бетончилар,

МЕҲНАТГА ИШБАЙ-МУКОФОТ ТАРИҚАСИДА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ.

Арманистон ССРдаги қурилишларга жўнаб кетган кишиларга ҳар ойда маошидан ташқари табиий офат районларида ишлаганлик учун 25 процент ва баланд тоғ районларида ишлаганлик учун 15 процент қўшимча ҳақ тўланади.

Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш юзасидан областнинг шаҳар район Совети ижроия комитетлари ҳузуридаги аҳолини ишга жойлаштириш хизматларига, Тошкент шаҳрида қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Привокзальная кўчаси, 30-уй (1, 2, 5, 9, 10, 26-трамвайларнинг «Буденний кўчаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги
ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ
Билим юрти директори вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОМИССИЯ ҲУЖЖАТЛАРНИ 1989 ЙИЛНИНГ 1 ДЕКАБРИГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 1-Қорасув массиви, Красновосточний кўчаси, 113-уй. Телефонлар: 65-98-91, 65-98-92, 65-98-93, 65-98-94.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 28/XI да **Юлдузли тунлар**, 29/XI да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/XI да **Гул ва Наврўз.**

Собир Раҳимов ноҳиясининг маданият бўлими, партия ва касаба союз ташкилотлари маданият бўлимининг ходими А. Мираҳмедовага умр йўлдоши **Карим Назарович МУҲАМЕДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 12123. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. Б.—1732. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12